

Стала економіка

УДК 338.330.3:336.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14445463>

Стратегії відновлення економіки України після війни: роль фінансового менеджменту

Калиновський Андрій Олегович,

доцент кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка», 79013, м. Львів, вул. Степана

Бандери 12, Україна, andrii.o.kalynovskyi@lpnu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7927-3033>

Мирончук Вікторія Михайлівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького навчально-наукового інституту економіки

Західноукраїнського національного університету, 21017, м. Вінниця,

вул. Гонти 37, Україна, viktoriia.myronchuk@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1720-4558>

Калиновська Наталія Леонідівна,

старший викладач кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва

Національного університету «Львівська політехніка», 79013, м. Львів,

вул. Степана Бандери 12, Україна, nataliia.l.kalynovska@lpnu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7125-8039>

Прийнято: 24.11.2024 | Опубліковано: 13.12.2024

Анотація: Стратегії післявоєнного відновлення економіки України відіграють особливо важливу роль у період, коли країна стикається з масштабними руйнуваннями, значними економічними втратами й викликами, зумовленими війною. Значення фінансового менеджменту в цьому процесі важко переоцінити, оскільки ефективне управління фінансовими ресурсами визначає швидкість і якість відновлення. Роль фінансового менеджменту в стратегії економічного відновлення України після війни полягає в стабілізації економіки, залученні інвестицій, проведенні реформ і забезпеченні соціальної стабільності. Стратегічне управління фінансами є необхідним для швидкого відновлення країни в умовах значних економічних втрат. Метою цієї статті є визначення ролі фінансового менеджменту в стратегії відновлення економіки України після війни. **Методи:** аналіз наукової літератури, порівняння, систематизація, узагальнення. У **результатах** дослідження з'ясовано, що роль фінансового менеджменту у відновленні української економіки надзвичайно важлива для подолання економічних труднощів і забезпечення сталого розвитку країни після війни. Без ефективного фінансового менеджменту Україна зазнаватиме труднощів при проведенні реформ. У статті аргументовано переваги фінансового менеджменту для відновлення економіки України. Завдяки ефективному управлінню фінансами Україна зможе стабілізувати економіку, відновити інфраструктуру, створити нові робочі місця та залучити додаткові ресурси. Структурні реформи в межах відновлення економіки України є невід'ємною частиною довгострокової стратегії післявоєнного відновлення. У **висновках** наголошено, що фінансова стабільність є передумовою успішного відновлення української економіки після війни. Вона забезпечує необхідні умови для нормалізації економічного середовища, збалансування державного бюджету, створює підґрунтя для подальшого розвитку та інтеграції України у світову економіку, а також формує надійні основи для стабільного й стійкого економічного зростання.

Ключові слова: економічна реконструкція, бюджетне планування, інвестиційне управління, фінансова стабілізація, структурні реформи.

Strategies for the Recovery of Ukraine's Economy After the War: The Role of Financial Management

Andriy Kalynovsky,

Associate Professor of the Department of Foreign Trade and Customs of the Lviv Polytechnic National University, 79013, Lviv, st. Stepana Bandera 12, Ukraine,
andrii.o.kalynovskyi@lpnu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7927-3033>

Viktoriia Myronchuk,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance of the Vinnytsia Educational and Research Institute of Economics of the West Ukrainian National University,
21017, Vinnytsia, st. Honty 37, Ukraine,
viktoriia.myronchuk@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1720-4558>

Nataliya Kalynovska

Senior Lecturer of the Department of Management and International Business of the Lviv Polytechnic National University, 79013, Lviv, st. Stepana Bandera 12, Ukraine, nataliia.l.kalynovska@lpnu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7125-8039>

Abstract: *Post-war economic recovery strategies for Ukraine play a particularly important role at a time when the country is facing large-scale destruction, significant economic losses and challenges caused by the war. The importance of financial management in this process cannot be overestimated, since*

effective management of financial resources determines the speed and quality of recovery. The role of financial management in the post-war economic recovery strategy for Ukraine is to stabilize the economy, attract investment, implement reforms and ensure social stability. At a time when the country has suffered significant economic losses, strategic financial management is important for a rapid recovery. **The purpose** of this article is to determine the role of financial management in the post-war economic recovery strategy for Ukraine. **Methods:** analysis of scientific literature, comparison, systematization, generalization. **Results.** Studies show that the role of financial management in the post-war recovery of the Ukrainian economy is very important to overcome economic difficulties and ensure the sustainable development of the post-war country. Without effective financial management, Ukraine will face difficulties in implementing reforms that attract resources, optimize costs and stop progress on the road to recovery. The benefits of financial management for Ukraine's economic recovery have been identified. Through effective financial management, Ukraine will be able to stabilize its economy, rebuild its infrastructure, create new jobs and attract additional resources to ensure sustainable economic development. It should be noted that structural reforms as part of Ukraine's economic recovery are an integral part of the long-term post-war recovery strategy. They not only restore or modernize the main sectors of the economy suffered during the conflict, but also against the accumulated problems over the years of economic transformation and political instability. Financial stability is one of the main prerequisites for the successful recovery of the Ukrainian economy after the war. The **conclusions** emphasize that financial stability is an important prerequisite for the successful recovery of the Ukrainian economy after the war. It provides the necessary conditions for normalizing the economic environment, balancing the state budget, creates a basis for further development and integration of Ukraine into the world economy, and forms a reliable foundation for stable and sustainable economic growth.

Keywords: economic reconstruction, budget planning, investment management, financial stabilization, structural reforms.

Постановка проблеми. Відновлення економіки після війни – це складний процес, який потребує не тільки значних матеріальних і людських ресурсів, а й чіткої фінансової стратегії. У цій ситуації важлива роль належить фінансовому менеджменту, оскільки правильне управління фінансовими ресурсами є основою для стабілізації економічної ситуації й відновлення основних галузей економіки.

Головною проблемою в цьому контексті є ефективне управління обмеженими фінансовими ресурсами в умовах значного дефіциту бюджету, високого рівня зовнішнього боргу, величезної потреби в залученні інвестицій для відновлення зруйнованих об'єктів інфраструктури та соціальних інституцій. Крім того, необхідно забезпечити прозорість фінансових потоків, мінімізувати корупційні ризики та оптимізувати державні витрати таким чином, щоб кожна гривня витрачалася максимально ефективно.

Відновлення економіки потребує значних фінансових ресурсів, і саме фінансовий менеджмент забезпечує їх оптимальний розподіл. За відсутності ефективного управління фінансами процес відновлення може затягнутися, що спричинить соціальні та економічні труднощі.

Отже, актуальним завданням є розроблення та впровадження стратегій фінансового менеджменту, які дозволять Україні ефективно використовувати наявні ресурси, оптимізувати бюджетні витрати, забезпечити економічну стабільність і створити умови для сталого розвитку.

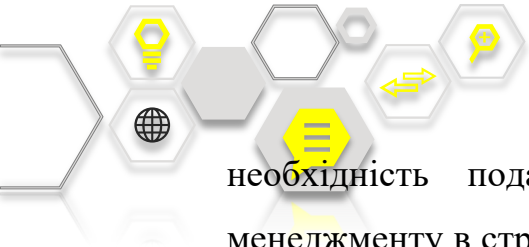
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, характерні для післявоєнного відновлення, активно висвітлюються українськими та зарубіжниками дослідниками. Так, О. Б. Булик [1] досліджувала актуальні питання відновлення та модернізації України в післявоєнний період. Я. П. Пухальська [2, с. 88] акцентувала на тому, що основною особливістю процесу післявоєнної відбудови є пошук нових джерел фінансових та матеріальних ресурсів, їх раціональний розподіл. Залученню актуальних інвестицій у післявоєнну відбудову України присвячено роботи

О. М. Ащеулової, Д. М. Донця, Є. В. Остропольської [3]. Б. І. Пшик [4, с. 35] наголошує на поєднанні різних джерел фінансових ресурсів – державного та приватного фінансування, фінансування від міжнародних інвесторів, підтримки грантів та краудфандингу, а також на системі професійного фінансування, що базується на підході ESG. О. Варченко зі співавторами [5, с. 75] та С. Z. Li, M. Umair [6, с. 898] досліджують «зелені» фінанси в контексті сталого розвитку на засадах «зеленої» економіки та її відновлення. А. І. Даниленко та Г. В. Єршова доводять доцільність упровадження індикативного планування, реформування державної політики залучення іноземних інвестицій, внутрішньої системи стимулювання бізнес-активності, запровадження страхування інвестиційних ризиків тощо [7, с. 10]. Н. В. Воротіна [8] зосереджується на фінансових та бюджетних механізмах, що можуть бути використані для відновлення й модернізації економіки та інфраструктури України. L. Zhang, G. Niu [9] аналізують роль фінансових показників у розвитку природних ресурсів для економічного відновлення. Z. Huang [10, с. 1192] акцентує на важливості внутрішнього фінансового менеджменту у відновленні економіки.

Попри наявність значної кількості досліджень, присвячених обраній проблематиці, потребує розгляду сучасний підхід до визначення стратегічних ініціатив фінансового менеджменту в процесі відновлення економіки України.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Відновлення української економіки потребує розв’язання складних проблем у галузі фінансового менеджменту. Для цього необхідний стратегічний підхід до управління боргом, включаючи рефінансування, реструктуризацію боргу та обмеження його зростання. Невідповідність між доходами та видатками бюджету, а також відсутність чіткої стратегії бюджетного планування під час кризових ситуацій завжди були проблемою для України. Під час війни це питання набуло ще більшої актуальності. Фінансування програм відновлення економіки вимагає комплексних змін у грошово-кредитній політиці, зокрема в оподаткуванні та фінансовому регулюванні. Саме тому виникає об’єктивна

необхідність подальших досліджень у визначенні ролі фінансового менеджменту в стратегії відновлення після війни, що дозволить стабілізувати певні економічні процеси.

Ця стаття покликана допомогти в розв'язанні зазначених проблем шляхом визначення напрямів структурних реформ, основних елементів фінансової стабілізації та стратегічних ініціатив, що сприятимуть економічному відновленню України.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є визначення ролі фінансового менеджменту в стратегії відновлення економіки України після війни.

Відповідно до мети було сформульовано такі завдання:

- 1) проаналізувати теоретичні засади та практичні аспекти ролі фінансового менеджменту у відновленні економіки;
- 2) виокремити переваги застосування фінансового менеджменту в процесі відновлення економіки України;
- 3) визначити напрями структурних реформ, необхідних для відновлення економіки України після війни;
- 4) запропонувати основні елементи фінансової стабілізації, спрямовані на відновлення економіки України;
- 5) окреслити стратегічні ініціативи фінансового менеджменту, що сприятимуть економічному відновленню України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті воєнних дій, що призвели до значних руйнувань, питання повоєнного відновлення економіки України набуває надзвичайної актуальності. Відновлення економіки має реконструктивний характер і вимагає створення нових економічних структур, орієнтованих на використання потенціалу висококваліфікованого населення, розвитку освітньої та наукової системи, а також оптимізації просторової організації виробництва. Реконструкція соціально-економічної системи покликана створити умови для забезпечення ефективної зайнятості, зростання доходів, подолання бідності, зменшення

соціальних нерівностей і формування сприятливого середовища для розвитку бізнесу та залучення інвестицій.

Серед найбільш важливих аспектів об'єктивних змін, що визначають умови реконструкції, варто виокремити такі:

1) Розвиток інформаційно-мережевої економіки, зокрема поширення інформаційних, цифрових і нейромережевих технологій, що зумовлює суттєві зміни у відносинах власності, розподілі праці та результатів виробництва. Це передбачає зміни у формах реалізації інтелектуальної власності, розвиток спільного використання ресурсів, організацію життєвого простору кластерних районів, а також нові види доходів, такі як віддалена робота, безумовний дохід, премії за оренду тощо.

2) Зосередження уваги на енергоефективності, екологічно чистому виробництві та розвитку «зеленої» економіки, що сприяє створенню сталих і екологічно безпечних умов для економічного зростання [11–12].

Стратегії післявоєнного відновлення економіки України відіграють особливо важливу роль у період, коли країна стикається з масштабними руйнуваннями, значними економічними втратами й викликами, зумовленими війною. Значення фінансового менеджменту в цьому процесі важко переоцінити, оскільки ефективне управління фінансовими ресурсами визначає швидкість і якість відновлення. Переваги фінансового менеджменту у відновленні економіки України відображені в табл. 1.

Таблиця 1

Переваги фінансового менеджменту у відновленні економіки України

Стратегії	Переваги фінансового менеджменту
Необхідність реконструкції	Фінансовий менеджмент дає змогу оптимально розподіляти обмежені ресурси для відновлення. Без ефективного фінансового менеджменту процес відновлення може затягнутися й призвести до соціальних і економічних проблем.
Необхідність стійкої фінансової стратегії	Дозволяє прогнозувати, планувати й здійснювати заходи щодо стимулювання відновлення економіки

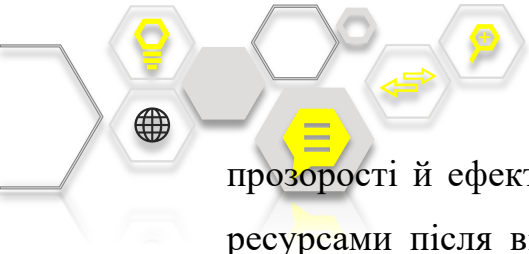

Відновлення довіри до фінансової системи	Забезпечення стабільності національної валюти, реалізації грошово-кредитної політики та організації фінансування реконструкції
Потреба в мобілізації міжнародних фінансів	Розробка стратегій залучення міжнародних інвестицій і співпраця з міжнародними фінансовими інституціями. Важливо розробити механізми ефективного залучення й використання цих коштів
Залучення приватного сектору та розвиток підприємництва	Допомагає створити ефективні інструменти допомоги підприємцям, включаючи фінансування, податкові пільги та інші стимули
Оптимізація державних витрат і боротьба з корупцією	Дає змогу оптимізувати витрати, забезпечити ефективний контроль над процесом формування бюджету та запобігти нецільовому використанню коштів.
Формування стратегічних резервів та стійкість до зовнішніх викликів	Допомагає створити резерви для реагування на економічну кризу, яка може виникнути в майбутньому
Ефективність використання внутрішніх ресурсів	Сприяє створенню механізмів, які забезпечують ефективне використання ресурсів для відновлення економіки

Джерело: власна розробка авторів

Фінансовий менеджмент у процесі відновлення економіки України після війни має стратегічне значення. Він охоплює управління бюджетними ресурсами, залучення інвестицій, оптимізацію податкової системи, управління боргом та ефективне використання міжнародної фінансової допомоги. Завдяки ефективному управлінню фінансами Україна може стабілізувати економіку.

Управління бюджетними ресурсами та бюджетне планування в процесі економічного відновлення України є одним з основних аспектів стратегії післявоєнного відновлення. У зв'язку з масовими руйнуваннями в країні та значною економічною й соціальною напруженістю необхідно розробити ефективні механізми бюджетного контролю для забезпечення швидкого та стійкого відновлення. Важливим етапом цього процесу є належний розподіл коштів, визначення пріоритетних областей для відновлення та забезпечення

прозорості й ефективності використання ресурсів. Управління бюджетними ресурсами після війни передбачає не тільки ефективний розподіл наявних коштів, а й розробку стратегій, що дозволяють залучити додаткові ресурси, такі як міжнародна допомога, кредити та інвестиції. В умовах обмежених фінансових ресурсів важливо максимально ефективно розподіляти бюджетні витрати на відновлення інфраструктури, соціальні програми, підтримку бізнесу та безпеку. Основний акцент повинен бути зроблений на швидкому відновленні життєдіяльності держави та економіки.

Необхідність управління інвестиціями у відновлення української економіки після війни зумовлена деякими аспектами, пов'язаними як з короткостроковими, так і з довгостроковими цілями відновлення країни. Війна завдала серйозних економічних втрат, зруйнувала інфраструктуру, призвела до зниження виробничих потужностей, безробіття та економічного спаду. У цій ситуації інвестиції є важливим фактором відновлення стабільності, зростання й розвитку національної економіки. Управління інвестиціями в процесі відновлення економіки України є важливим компонентом стратегії післявоєнного відновлення. Після масштабного руйнування інфраструктури та економічних втрат Україна повинна залучати інвестиції для відновлення основних секторів економіки в майбутньому. Ефективне управління інвестиціями може забезпечити стабільний економічний розвиток, сприяти покращенню бізнес-середовища та залученню як внутрішніх, так і іноземних інвестицій [13].

Оптимізація податкової системи при відновленні економіки України після війни є одним з основних елементів стратегії економічного відновлення. Через воєнні дії відбулося скорочення виробничих потужностей, зниження надходжень до державного бюджету та посилення інфляційного процесу. У цій ситуації необхідно глибоко змінити податкову систему, щоб стимулювати економічне зростання, забезпечити ефективне управління державними фінансами та відновити основні галузі економіки. Після війни Україна буде основним джерелом фінансування відновлення інфраструктури та соціальних

програм. Ефективна оптимізація податкової системи дасть змогу забезпечити стабільне фінансування державних витрат на реконструкцію інфраструктури, підтримку соціальних програм, розвиток підприємств, медицини, освіти та науки. Для досягнення цього важливо забезпечити баланс між дохідною частиною бюджету та рівнем податкового навантаження на підприємства й громадян.

Післявоєнна економіка України стикнеться з високим рівнем боргу, інфляцією та потенційними економічними викликами. Щодо банківської системи, то для її стабілізації необхідно зниження боргового тиску та формування збалансованої грошово-кредитної політики Національного банку України для контролю інфляції й стабілізації обмінного курсу національної валюти [14, с. 293].

Своєчасні й передбачувані зовнішні платежі, у поєднанні з максимальною мобілізацією внутрішніх ресурсів і ефективним управлінням ліквідністю, є необхідними для задоволення фінансових потреб України (рис. 1).

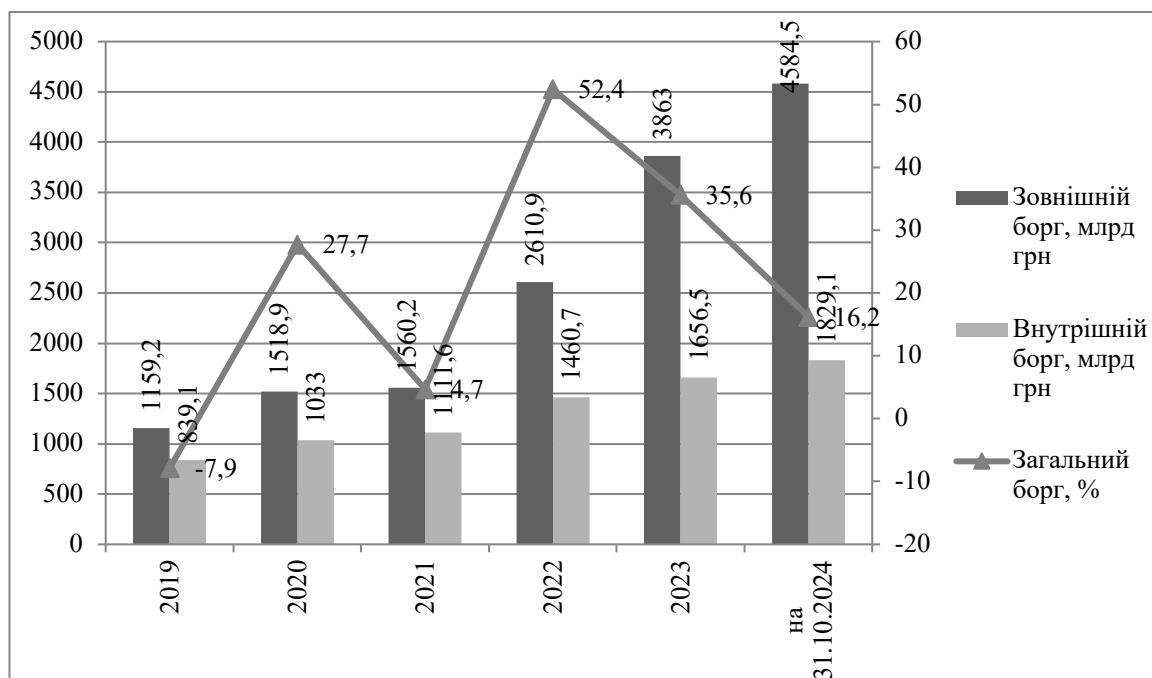

Рис. 1. Динаміка боргового навантаження

Джерело: сформовано авторами на основі [15]

Виходячи з цього, подальша податково-бюджетна політика на 2024 рік і

підготовка до 2025 року повинні ґрунтуватися на стійких зусиллях щодо мобілізації доходів відповідно до національної бюджетної стратегії [16, с. 68].

Одним із важливих інструментів грошово-кредитної політики є облікова ставка, яка є важливим орієнтиром для учасників ринку та впливає на багато макроекономічних показників [17, с. 60].

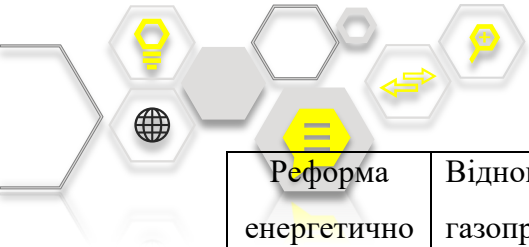
Важливу роль у підтримці української економіки під час війни відіграє міжнародна фінансова допомога, яка закладає основу для її відновлення. Протягом 2022–2023 років завдяки добре скоординованій співпраці з міжнародними партнерами можна мобілізувати понад 5,5 трильйонів доларів США для фінансування найважливіших потреб бюджету, підтримки вразливих верств населення, підприємницької діяльності, надання екстреної допомоги та ремонту критичної інфраструктури [18, с. 139]. Українська економіка потребує підтримки своїх партнерів, оскільки вона все ще не може пережити рецесію, викликану нападом росії.

Структурні реформи в межах відновлення економіки України є невід’ємною частиною довгострокової стратегії післявоєнного відновлення. Вони не тільки виявили накопичені за роки економічних перетворень і політичної нестабільності проблеми, а й стали причиною відновлення або модернізації основних секторів економіки, які постраждали під час воєнних дій (табл. 2).

Таблиця 2

Структурні реформи відновлення економіки України після війни

Реформи	Результат
Реформа державних фінансів та податкової системи	Удосконалення механізму податкового управління. Спрощення процедур подання податкової звітності для малих та середніх підприємств. Створення стимулів для залучення іноземних інвестицій за допомогою податкових канікул і пільг.

Реформа енергетичного сектору	Відновлення й модернізація електростанцій, електричних мереж та газопроводів. Інвестиції в альтернативні джерела енергії та розвиток «зелених» технологій. Реформування енергетичного ринку, створення конкурентних умов для виробників і споживачів енергії.
Реформа інфраструктури та транспорту	Відновлення й модернізація основних автомобільних шляхів, залізниць, аеропортів і портів. Розвиток сучасних логістичних центрів для зниження вартості транспортування вантажів. Створення нових транспортних зв'язків між регіонами для стимулювання економічного розвитку регіону.
Реформа аграрного сектору	Відновлення інфраструктури для сільськогосподарської продукції. Впровадження інноваційних технологій в аграрний сектор. Підтримування малих і середніх фермерських господарств за допомогою субсидій, кредитів і податкових пільг.
Реформа фінансового сектору	Реформування банківської системи з метою підвищення її стійкості та кредитного потенціалу. Створення умов для розвитку альтернативних фінансових продуктів. Підвищення прозорості у фінансовому секторі та боротьба з корупцією й відмиванням грошей.
Реформа охорони здоров'я	Розширення доступу до медичних послуг, особливо в сільській місцевості. Реформа фінансування охорони здоров'я, заснована на принципах ефективності та результативності. Модернізація медичних установ, впровадження сучасних діагностичних і терапевтичних технологій

Джерело: власна розробка авторів

Одним з основних аспектів відновлення економіки є здатність держави ефективно управляти своїми фінансами, забезпечуючи стабільність і прозорість наповнення бюджету. Енергетична незалежність та підвищення ефективності енергетичного сектору є визначальними чинниками повоєнного відновлення економіки України. Зруйнована енергетична система потребує термінової модернізації та реформування для забезпечення стабільності енергопостачання. Транспортна інфраструктура є фундаментом економічної

інтеграції та розвитку. Війна спричинила значні руйнування її елементів, таких як дороги, мости, аеропорти, порти та залізничні вузли. Відновлення цих об'єктів є пріоритетним завданням для забезпечення безперебійного функціонування логістичних ланцюгів та стимулювання економічної активності.

Фінансова стабільність є однією з головних передумов успішного відновлення економіки України після війни. Основними показниками фінансової стабільності є незмінність обмінного курсу, контроль над інфляцією, оптимізація податкової системи, ефективне управління державним боргом, підтримка банківської системи, забезпечення сприятливих умов для інвестицій, привабливість зовнішніх фінансових ресурсів, розвиток внутрішніх інвестицій, економічний розвиток і створення стимулів для розвитку економіки, відновлення виробничих потужностей (рис. 2).

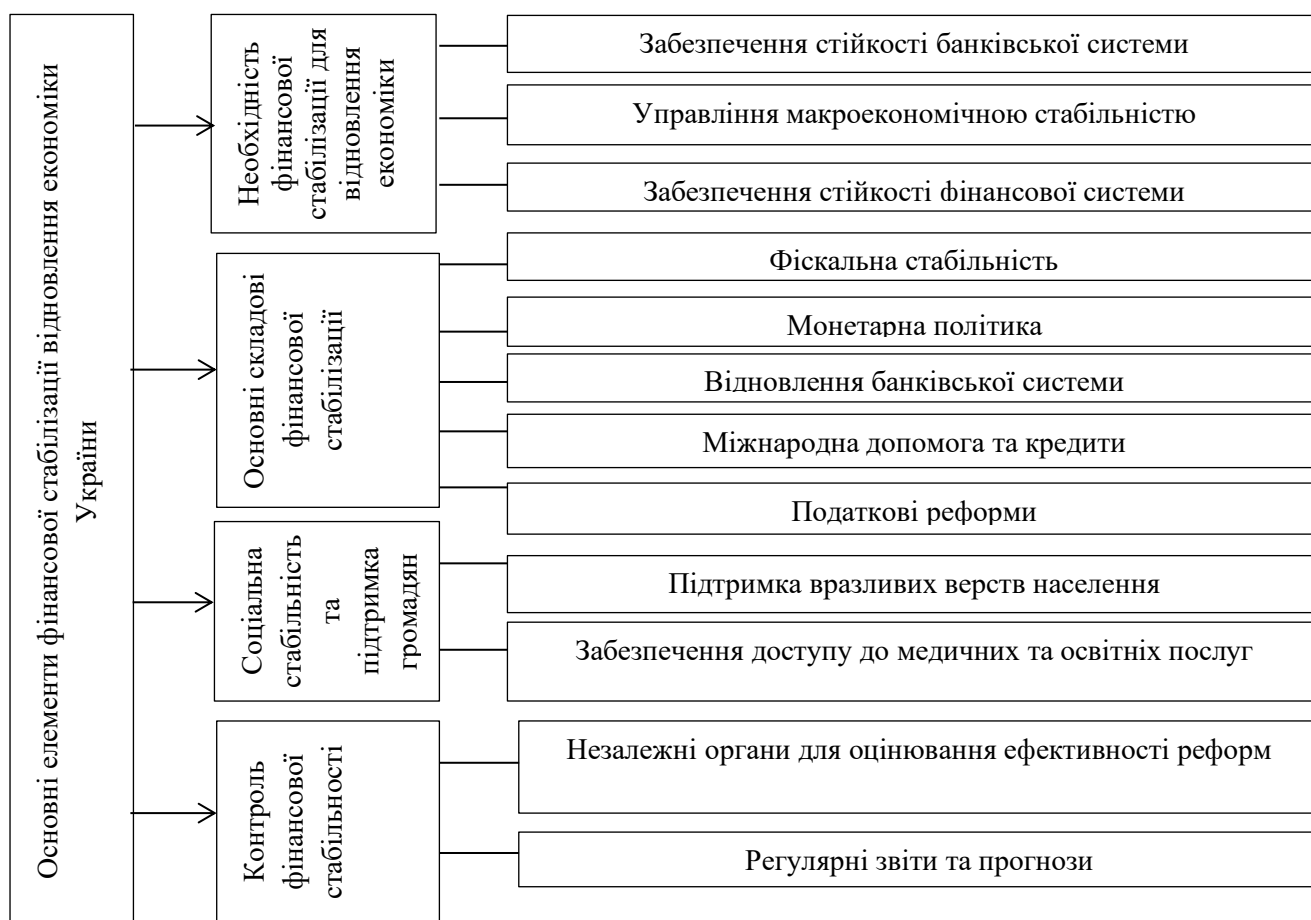

Рис. 2. Основні елементи фінансової стабілізації відновлення економіки України після війни

Джерело: розроблено авторами на основі [19–20]

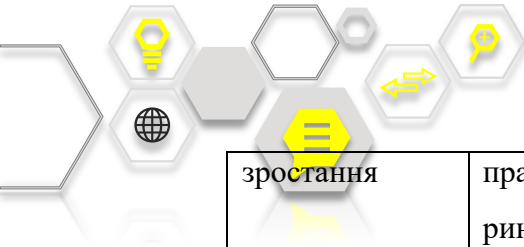
Отже, фінансовий менеджмент є важливим інструментом відновлення української економіки після періоду економічних труднощів, особливо через наслідки війни, руйнування інфраструктури та зниження виробничих потужностей.

Роль фінансового менеджменту у відновленні економіки України відображена в основних стратегіях, поданих у таблиці 3.

Таблиця 3

Роль фінансового менеджменту у відновленні економіки України

Стратегії	Характерні риси
Оптимізація використання ресурсів	У періоди економічного підйому ефективне управління фінансовими ресурсами набуває особливої важливості. Недостатнє фінансове планування та управління можуть призвести до нераціонального використання коштів, що ускладнить процес відновлення інфраструктури та економічного потенціалу країни.
Привертання інвестицій	Країна потребує значних як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій для відновлення. Фінансовий менеджмент сприяє створенню привабливого інвестиційного середовища за допомогою відповідної політики управління фінансами, податкових пільг та підтримки бізнесу. Це дасть змогу залучити капітал для реконструкції промислового, інфраструктурного та соціального секторів.
Управління державним боргом	Після кризового періоду країна часто має великий борг. Ефективне управління фінансами дозволяє державі контролювати рівень боргу, здійснювати рефінансування, оптимізувати витрати на погашення боргу, уникати дефолтів за боргами й забезпечувати макроекономічну стабільність.
Планування бюджету	Після кризи економіка потребує збалансованого бюджету, а доходи та витрати ретельно плануються та контролюються. За допомогою фінансового менеджменту можна визначити пріоритетність державних витрат, таких як соціальні програми, відновлення інфраструктури та підтримка бізнесу.
Стимулювання економічного	Ефективне управління фінансами дає змогу створити умови для економічного зростання, що є головною метою відновлення. Завдяки

зростання	правильному управлінню фінансами можна забезпечити стабільність ринку праці, розвиток підприємств, відновлення виробничих потужностей і науково-технічний прогрес.
Контроль за процесами інфляції та курсами валют	Після кризи інфляція та коливання обмінного курсу можуть мати значний вплив на економіку. Фінансовий менеджмент допомагає стабілізувати ці показники за допомогою грошово-кредитної політики, управління державними резервами та впровадження механізмів валютного регулювання.
Прозорість і боротьба з корупцією	У післявоєнний період і період відновлення важливо забезпечити ефективне використання ресурсів і прозорість фінансових потоків, які сприяють боротьбі з корупцією. Це допоможе зміцнити довіру до уряду та міжнародних партнерів.

Джерело: власна розробка авторів

Таким чином, фінансовий менеджмент України сприяє відновленню економіки, оскільки дозволяє правильно розподіляти обмежені ресурси, залучати інвестиції, підтримувати стабільність і стимулювати довгостроковий економічний розвиток.

У процесі відновлення економіки України перспективи фінансового менеджменту є значними, зокрема завдяки реалізації низки стратегічних ініціатив, які можуть сприяти сталому економічному зростанню та розвитку в післякризовий період. Стратегічні ініціативи фінансового менеджменту в процесі відновлення економіки України представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

Стратегічні ініціативи фінансового менеджменту в процесі відновлення економіки України

Стратегічні ініціативи	Характеристика
Модернізація фінансової інфраструктури	Створення фінансового центру для залучення вітчизняних та іноземних інвесторів
	Розробка фінансових технологій (FinTech) для оптимізації

	фінансових процесів і зниження витрат на управління фінансами
	Фінансування малого бізнесу шляхом створення більш гнучкої системи кредитування
Інвестування в інфраструктуру шляхом державно-приватного партнерства (ДПП)	Залучення інвестицій через механізм ДПП забезпечує ефективне фінансування без істотного тягаря для державного бюджету. Це передбачає відновлення доріг, мостів, енергетичних мереж, залізничного транспорту та інших стратегічних об'єктів.
Покращення бюджетного планування та управління	Впровадження чіткої й прозорої системи бюджетного планування, що дозволяє коригувати витрати в умовах невизначеності
	Впровадження ефективних механізмів контролю витрат для зниження рівня корупції та забезпечення прозорості у використанні державних коштів
	Створення довгострокової фінансової стратегії, яка дозволить спрямовувати кошти не тільки на подолання поточних проблем, а й на розвиток інфраструктури та бізнесу
Податкова реформа та сприяння розвитку бізнесу	Спрощення податкового управління з метою забезпечення прозорості та зрозумілості процесів
	Зниження податкового навантаження на компанії, особливо малі та середні підприємства, для стимулювання економічної активності
	Створення стимулів для інвесторів вкладати кошти у відновлення ключових галузей, таких як енергетика, сільське господарство та інфраструктура
Створення механізму залучення міжнародного фінансування	Співпраця з міжнародними фінансовими інститутами (Світовий банк, МВФ, ЄБРР) може передбачати надання пільгових кредитів для розвитку інфраструктури та підтримки економічного сектору
	Створення нових моделей фінансування відновлення за допомогою міжнародних інвестиційних фондів та ініціатив, особливо «зелених» облігацій та інших продуктів
	Використання механізму реструктуризації боргу для поліпшення фінансової стабільності країни
Оцифровування фінансового	Зменшення витрат та підвищення точності планування через автоматизацію процесу управління фінансами.

менеджменту	Впровадження технології блокчейн для забезпечення прозорості фінансових потоків і запобігання корупційним схемам
	Розробка електронної платформи для фінансування реставраційних проєктів, яка дозволить залучити як великі міжнародні інвестиції, так і дрібних інвесторів
Соціальні аспекти відновлення економіки	Відновлення та розвиток соціальних програм для підтримки постраждалих від війни верств населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб та ветеранів
	Створення фінансових механізмів для підтримки освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення.
	Реалізація програм стимулювання зайнятості, зокрема підприємницьких ініціатив та фінансування малих і середніх підприємств
Стабілізація валютного ринку й стримування інфляції	Проведення гнучкої грошово-кредитної політики для підтримки національної валюти
	Посилення валютного регулювання та використання резервів для стабілізації економічної ситуації
	Програми стимулювання національного виробництва з метою зниження залежності від імпорту та зміцнення економіки
Розвиток зеленої економіки та сталого розвитку	Відновлення й модернізація енергетичних систем із використанням відновлюваних джерел енергії
	Фінансування проєктів, спрямованих на зменшення впливу на навколишнє середовище та впровадження інновацій у відновлюваних ресурсах
	Використання «зелених» фінансових інструментів, таких як «зелені» облігації, для залучення інвестицій у сталий розвиток

Джерело: власна розробка авторів

Однією з перспектив відновлення економіки України є покращення фінансової інфраструктури, зокрема створення сучасних фінансових інститутів, інструментів і механізмів залучення інвестицій. Одним із пріоритетних напрямів є відновлення інфраструктури, що вимагає значних інвестицій. Фінансовий менеджмент може зосередитися на вдосконаленні

процесів бюджетного планування та управління, що дозволить ефективніше розподіляти обмежені ресурси та забезпечити сталий розвиток економіки [21, с. 160] Своєю чергою, податкова реформа може створити більш сприятливі умови для розвитку підприємництва та стимулювати економічне зростання.

Важливим у цьому процесі є активне залучення міжнародних фінансових ресурсів, таких як кредити, гранти та інвестиції. Фінансовий менеджмент здатний стабілізувати обмінні курси та інфляцію. Враховуючи глобальні тенденції й проблеми клімату, фінансовий менеджмент має перспективи в секторі зеленої економіки.

Фінансова інклюзивність, загальний доступ до недорогих фінансових послуг є основними елементами, що сприяють економічному розвитку [22, с. 368]. Щодо економічного ефекту, то широке впровадження інноваційних рішень підвищує стабільність фінансової системи завдяки ефективнішому плануванню витрат та оптимізації процесів, створюючи умови для більш гнучкої адаптації до непередбачуваних подій.

Підтримка цифрової трансформації на українському фінансовому ринку потребує прозорого й відкритого регулювання, заснованого на рівних умовах для розвитку технологічних інновацій для всіх учасників ринку. Сьогодні компанії працюють на перетині різних галузей і сегментів як платформи для надання клієнтам рішень не лише для продуктів, але й для розв'язання різноманітних проблем, створення досвіду, цінностей, емоцій і вражень. У сучасних умовах еволюція бізнес-стратегії компанії безпосередньо залежить від її технічних і цифрових пріоритетів [23].

Фінансовий менеджмент має важливе значення при створенні цієї стратегії, оскільки з його допомогою можна прогнозувати, планувати й впроваджувати заходи щодо стабілізації економічної ситуації та стимулювання відновлення. Без ефективного управління фінансами Україна відчуватиме труднощі в реалізації реформ, які спрямовані на залучення ресурсів, оптимізацію витрат і забезпечення прогресу в процесі відновлення.

Висновки. Отже, фінансовий менеджмент у стратегії відновлення

економіки України після війни відіграє важливу роль. Він охоплює управління бюджетними ресурсами, залучення інвестицій, оптимізацію податкової системи, управління боргом та ефективне використання міжнародної фінансової допомоги. Завдяки ефективному управлінню фінансами Україна матиме змогу стабілізувати економіку, залучити додаткові ресурси для забезпечення сталого економічного розвитку.

В умовах кризи й післявоєнного відновлення ці функції набувають особливого значення, а впорядковане управління фінансами є основою для відновлення інфраструктури, створення нових робочих місць і стабілізації соціально-економічної ситуації.

Зважаючи на масштаб руйнувань і економічних втрат, управління фінансами в стратегії відновлення економіки України після війни має на меті не лише стабілізацію поточної ситуації, а й забезпечення стійкості цього процесу. Це вимагає мобілізації внутрішніх ресурсів уряду та підприємств, а також міжнародної підтримки, що може стати потужним каталізатором економічного розвитку. Пріоритетним завданням є забезпечення ефективного розподілу обмежених ресурсів, мінімізація ризику корупції та створення прийнятних умов для відновлення та розвитку.

Перспективи подальших досліджень фінансового менеджменту в процесі відновлення економіки України полягають у вивченні механізмів впровадження інноваційних, гнучких і прозорих підходів, які сприятимуть сталому розвитку та забезпечать стабільність країни.

Список використаних джерел

1. Булик О. Б. Стратегія відновлення економіки України після війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. № 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-51>.
2. Пухальська Я. П. Відновлення та регіональний розвиток України після війни з росією. *Актуальні проблеми економіки*. 2023. № 7 (265). С. 88–98. DOI: 10.32752/1993-6788-2023-1-265-88-98.

3. Ащеулова О. М., Донець Д. М., Остропольська Є. В. Залучення інвестицій у повоєнну відбудову України: можливості та виклики. *Академічні візії*. 2023. Вип. 25. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/756> (дата звернення: 06.09.2024).

4. Пшик Б. І. Фінансові аспекти повоєнної відбудови економіки України на базі використання ЕСГ-підходів. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2024. Вип. 165 (1). С. 35–40. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2024-1-5>.

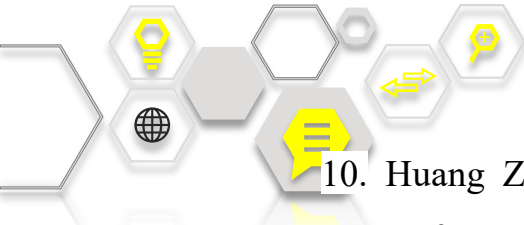
5. Варченко О., Варченко О., Драган О., Ткаченко К., Рибак Н., Зубченко В. «Зелені фінанси» в повоєнному відновленні України: організаційно-фінансові аспекти. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. № 3(56). С. 75–85. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.56.2024.4403>.

6. Li C.Z., Umair M. Does green finance development goals affects renewable energy in China. *Renewable Energy*. 2023. Vol. 203. P. 898–905. DOI: 10.1016/j.renene.2022.12.066

7. Даниленко А. І., Єршова Г. В. Повоєнне відновлення економіки: основні фактори впливу та світовий досвід для України. *Фінанси України*. 2023. № 6. С. 10–33. DOI: <https://orcid.org/10.33763/finukr2023.06.010>.

8. Воротіна Н. В. Фінансові й бюджетні механізми відновлення економіки та інфраструктури України, зруйнованої збройною агресією Російської Федерації. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2022. № 4. С. 70–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2022_4_10. (дата звернення: 06.09.2024).

9. Zhang L., Niu G. Show more Role of financial performance and natural resources development on economic recovery: Empirical evidence from an Asian perspective. *Resources Policy*. 2023. Vol. 85. Art.103706. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2023.103706>.

10. Huang Z. Based on COVID-19 the Financial Management Analysis. *Business & Management*. 2023. Vol.38. P.1192–1198. DOI: [10.54691/bcpbm.v38i.3845](https://doi.org/10.54691/bcpbm.v38i.3845).

11. Геєць В. М., Подолець Р. З., Дячук О. А. Повоєнна економіка України в імперативах низьковуглецевого розвитку (макрооцінка). *Science and innovation*. 2022. № 6. DOI: <https://doi.org/10.15407/visn2022.03.008>.

12. Wang Q., Ge Y., Li R. Does improving economic efficiency reduce ecological footprint? The role of financial development, renewable energy, and industrialization. *Energy & Environment*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1177/0958305X231183914>.

13. Bernardini A. Mobilising investment to sustain economic recovery: what can impact investors do? *OECD: website*. URL: <https://oecd-development-matters.org/category/covid-19> (date of access: 06.09.2024).

14. Гончаров Ю., Пелех А. Оцінювання стану економіки України у післявоєнний період. *Актуальні питання та перспективи інноваційного розвитку науки та освіти в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Рівне, 14 листопада 2024 року). Рівне, 2024. Ч І. С. 293–295.

15. Державний борг України. *Мінфін: вебсайт*. <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/> (дата звернення: 06.09.2024).

16. Жердецька Л. В., Чепразова Д. В. Монетарна політика національного банку України: етапи розвитку та сучасний стан. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 7–8. С. 68–75.

17. Рудевська В. І., Слуцький Б. О. Компаративний аналіз впливу облікової ставки як інструменту монетарної політики в процесі стабілізації макро-показників країни: досвід України, Польщі, Німеччини, Молдови та Туреччини. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 9. С.60–70. DOI: [10.32702/2306-6814.2023.9.60](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.9.60).

18. Панченко В.А. Роль міжнародної фінансової допомоги у відбудові економіки України в умовах війни. *Економіка, управління та*

адміністрування. 2024. № 2 (108). С 139–143. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2024-2\(108\)-139-143](https://doi.org/10.26642/jen-2024-2(108)-139-143).

19. Софіщенко І. Фінансові та фіскальні інструменти політики сприяння іноземним інвестиціям за умов відновлення української економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. №54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-69>

20. Financial policies in the wake of COVID-19: supporting equitable recovery and addressing effects from scarring in the financial sector. Final report. 2022. URL: <https://www.fsb.org/uploads/P141122.pdf> (date of access: 06.12.2024).

21. Sitinjak C., Johanna A., Avinash B., Bevoor B. Financial Management: A System of Relations for Optimizing Enterprise Finances – a Review. *Journal Markcount Finance*. 2023. Vol. 1. № 3. P. 160–170. URL: <https://journal.ypidathu.or.id/index.php/jmf/issue/view/25> (дата звернення: 06.09.2024).

22. Falaiye T., Elufioye O. A., Awonuga K. F., Ibeh C. V., Olatoye F. O., Mhlongo N. Z. Financial inclusion through technology: a review of trends in emerging markets. *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*. 2024. Vol. 6. № 2. P. 368–379. DOI: 10.51594/ijmer.v6i2.776.

23. Зеліч В. В., Гарькава В. Ф., Матвеев М. Е. Цифровізація системи менеджменту підприємства в умовах глобалізаційних змін. *Ефективна економіка*. 2023. № 2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.2.42>